

Sivistysvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yritysten määräaikaisesta kustannustuesta annetun lain muuttamisesta

Talousvaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yritysten määräaikaisesta kustannustuesta annetun lain muuttamisesta (HE 79/2021 vp): Asia on saapunut sivistysvaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava talousvaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- teollisuusneuvos Mikko Huuskonen, työ- ja elinkeinoministeriö
- johtava asiantuntija Maija Lönnqvist, työ- ja elinkeinoministeriö
- hallitusneuvos Joni Hiitola, opetus- ja kulttuuriministeriö
- pääsihteeri Hanna Kosonen, Forum Artis ry
- johtaja Maria Sahlstedt, Tapahtumateollisuus ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Suomen elokuvasäätiö sr
- LiveFIN ry
- Music Finland ry
- Suomen Muusikkojen Liitto ry
- Suomen Näyttelijäliitto ry
- Suomen Olympiakomitea
- Suomen Palloliitto ry
- Suomen Teatterit ry
- Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liitto ry

Valiokunnan lausunto SiVL 9/2021 vp

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Tapahtumatakuu ja sen perusteella maksettava korvaus

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että yritysten määräaikaisesta kustannustuesta annettuun lakiin lisätään säännös yleisötapahtumien järjestäjille tarkoitettu uudesta tuesta. Kyse on tapahtumatakuusta ja sen myöntämisen perusteella tapahtumanjärjestäjälle maksettavasta korvauksesta.

Tapahtumatakuu on ennakollinen maksusitoumus, joka annetaan tapahtumanjärjestäjälle tämän ilmoittamia kustannuksia vastaten. Jos tapahtuma lain tai viranomaisen määräyksen takia peruetaan, korvauksena maksetaan 85 prosenttia ennakoon ilmoitetuista toteutuneista kustannuksista. Jos tapahtuman laajuutta rajoitetaan lain tai viranomaispäätöksen nojalla, maksetaan osittainen korvaus toteutuneista kustannuksista.

Tapahtumatakuuta hakee tapahtumanjärjestäjä, mutta takuun perusteella maksettava korvaus peruutuneista tapahtumista maksetaan myös tapahtumanjärjestäjän hakemuksessaan ilmoittamille tapahtuman alihankkijoille. Valiokunta pitää hyvänä, että ehdotetussa tapahtumatakuussa on huomioitu myös tapahtuma-alan liiketoiminnan peruslogiikka siten, että siinä turvataan myös alihankintakentän mahdollisuus korvauksen saamiseen.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että covid-19-pandemian vuoksi laajasti suljetun ja kriisin pitkittymisen myötä vakavasti vaurioituneen tapahtumaelinkeinon palautuminen ja siihen liittyvä taloudellinen toimeliaisuus sekä työllistävyys syntyvät vain siitä, että kaiken sisältöinen tapahtumatoiminta päästään avaamaan. Tapahtuma-alan toimintaa on kaikkialla Suomessa, ja toimialan yritysten selviytyminen edellyttää, että tapahtumatoiminta aktivoituu kaikissa Suomen maakunnissa. Alan toiminnalla on tärkeä osa kansalaisten sivistyksellisten oikeuksien toteuttamismahdollisuuksien kannalta.

Taiteilijoiden ja kulttuurin tekijöiden esiintymiseen sekä joukkue- ja muiden urheilutapahtumien toteutumiseen tarvitaan kaikkia tapahtuma-alan osaamisalueita ja monenlaisten yritysten ja yhteisöjen panostusta. Toimialan erityispiirteet huomioivalla ja toimialalle kattavasti vaikuttavalla tapahtumatakuulla on merkittävä vaikutus tapahtumateollisuuden liiketoimintamahdollisuuksien vahvistamisessa, toimialan elpymisessä ja paluussa työllistämisen sekä kasvun uralle. Näin mahdollistetaan toimialaan välittömästi liitoksissa olevien muiden toimialojen ja aluetalouksien heikentyneitä näkymiä.

Valiokunta katsoo, että hallituksen esitys on tarpeellinen, koska sillä parannetaan luovien ja tapahtuma-alojen mahdollisuuksia selvittää korona-ajan aiheuttamista vahingoista, mutta toteaa, että esitys ei ole ongelmaton kaikilta osin. Muutostarpeita käsitellään jäljempänä tässä lausunnossa.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että on tärkeää hahmottaa tilanteen ja toimintakentän kokonaisuus sekä se, miten ehdotettu tapahtumatakuu myös osana muiden tukien kokonaisuutta eri ryhmiä kohtelee. On välttämätöntä, että tukimekanismi on sellainen, että siinä tosiasiallisesti huomioidaan alan toimintalogiikat, nykytilanne ja erilaisten toimijoiden tarpeet.

Valiokunnan lausunto SiVL 9/2021 vp

Tapahtumatakuulla vastataan taloudellisiin riskeihin

Esitetyllä tapahtumatakuulla pyritään vähentämään covid-19-pandemiasta tapahtumanjärjestäjälle aiheutuvaa taloudellisten menetysten riskiä. Jos tapahtumanjärjestäjä joutuisi kantamaan taloudellisen riskin kokonaan itse, sen olisi monissa tapauksissa järkevää perua tapahtuma varmuuden vuoksi hyvissä ajoin ennen kuin pääosa tapahtuman kustannuksista syntyy ja kun alihankkijoiden ja yhteistyökumppanien kanssa tehtyjä sopimuksia on vielä mahdollista purkaa ilman sanktioita. Tämä todennäköisesti hidastaisi tapahtuma-alan elpymistä vielä senkin jälkeen, kun yleisötilaisuuksia koskevia rajoituksia on päästy lieventämään ja purkamaan.

Sivistysvaliokunta toteaa, että tapahtumatakuun avulla pystytään vastaamaan vain osaan tapahtuma-alan tarpeista, minkä vuoksi tapahtumatakuun rinnalle tarvitaan myös muita tukitoimenpiteitä, joita on jo aikaisempien päätösten perusteella järjestettykin.

OKM on kohdentanut taiteen ja kulttuurin sekä liikunnan toimialoille useita tukitoimia koronapandemian seurausten lievittämiseksi ja alan toimijoiden auttamiseksi pandemia-ajan yli. Vuoden 2021 toiseen lisätalousarvioesitykseen sisältyy laaja 127,36 miljoonan euron koronatukipaketti taiteen ja kulttuurin alalle sekä 18,5 miljoonaa euroa liikunnan alalle. Tukitoimet on kuvattu tarkemmin hallituksen esityksen perusteluissa.

Muiden hallinnonalojen tukitoimista Valtiokonttorin myöntämä yleinen kustannustuki ja yrittäjien työmarkkinatuki hyödyttävät myös kulttuuri- ja liikunta-alojen yrityksiä ja yrittäjiä. Tavoitteena on, että eri tukitoimet muodostavat kattavan kokonaisuuden, jolla tapahtuma-alan ja luovien alojen toiminnan estymistä ja vaikeutumista kompensoidaan.

Valiokunta pitää kaikkia jo tehtyjä päätöksiä luovien ja tapahtuma-alojen, ml. liikunta ja urheilu, tukemiseksi tarpeellisina ja tuo esille edellä mainittujen alojen tukemisen tärkeyden viittaamalla aikaisempiin lausuntoihinsa (SiVL 7/2020 vp, SiVL 11/2020 vp ja SiVL 12/2020 vp).

Yleisötilaisuuksien rajoittamiset ja niiden vaikutukset tapahtuma- ja luovilla aloilla

Rajoitustoimet. Yleisötilaisuuksien järjestämistä on covid-19-pandemian leviämisen ehkäisemiseksi rajoitettu erittäin tiukasti. Tartuntatautilain (1227/2016) 58 §:n nojalla kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaava toimielin tai aluehallintovirasto voi kieltää yleisten kokousten tai yleisötilaisuuksien järjestämisen enintään kuukaudeksi kerrallaan. Säännöksen perusteella aluehallintovirastot ovat tehneet päätöksiä, joilla on asetettu yleisötilaisuuksille enimmäishenkilömäärä ja edellytetty, että turvallisuus voidaan varmistaa noudattaen opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) ja Terveystieteiden tutkimuskeskuksen (THL) antamaa ohjetta. Yleisötilaisuuksien enimmäishenkilömäärä on esimerkiksi kevättalven ja kevään 2021 aikana ollut suuressa osassa maata kuusi, jolloin yleisötilaisuuksien järjestäminen ei käytännössä ole lainkaan mahdollista.

OKM:n ja THL:n ohjeessa, jonka noudattaminen on aluehallintovirastojen päätöksissä asetettu yleisötilaisuuksien järjestämisen edellytykseksi, edellytetään, että vähintään kahden metrin turvavälien mahdollisuus henkilöiden ja seurueiden välillä turvataan koko yleisötilaisuuden ajan. Edellytys vähintään kahden metrin turvaväleistä koskee näin ollen yleisötilaisuuksien osalta tällä hetkellä myös sellaisia alueita, joilla ei ole voimassa tartuntatautilain 58 d §:n mukaista määräys-

Valiokunnan lausunto SiVL 9/2021 vp

tä siitä, että asiakkaille ja osallistujille tarkoitetuissa tiloissa on oltava mahdollisuus välttää alle kahden metrin lähikontakti. Turvavälivaatimus rajoittaa monissa tapauksissa yleisötilaisuuksien enimmäismäärää hyvin olennaisesti. Vaikutus vaihtelee huomattavasti tilan tai paikan olosuhteista, kuten istuinten sijoittelu katsomossa, riippuen, mutta mahdollinen yleisömäärä saattaa olla esimerkiksi noin 20 prosenttia normaalista.

Yleisötilaisuuksia koskevat rajoitukset ovat merkinneet, että muun muassa taiteen ja kulttuurin sekä urheilun alan yleisötapahtumien järjestäminen on ollut koronapandemian aikana pitkiä aikoja käytännössä mahdotonta. Silloinkin kun tapahtumia on ollut mahdollista järjestää, niitä on jouduttu järjestämään olennaisesti tavanomaista pienemmille yleisömäärille. Rajoituksilla on siten ollut huomattavat taloudelliset vaikutukset kulttuuri- ja urheilutapahtumia järjestäville tahoille sekä koko sille ekosysteemille, joka tapahtumien järjestämiseen liittyy.

Freelancereiden tilanne. Valiokunta kiinnittää vakavaa huomiota kulttuurialan toimijoiden korona-ajan rajoituksista aiheutuneeseen ahdinkoon. Toimeentulomenetykset ovat kohdistuneet erityisen voimakkaasti esittävään taiteeseen ja sen freelancereihin.

Esimerkiksi freelancenäyttelijöiden töistä suurin osa on ollut estyneenä jo 15 kuukautta, ja sama jatkuu edelleen. Oletettavaa on, että työllistyminen tulee olemaan vaikeaa myös kriisin jälkeen. Teattereissa on harjoiteltu valmiiksi esityksiä, joita tullaan esittämään myöhemmin. Muidenkin esiintymiskeikkojen ja -tehtävien käynnistyminen vie aikaa ainakin syksyyn 2021 tai pahimmillaan vuoden 2022 puolelle.

Osa esittävän taiteen työntekijöistä on saanut ansiosidonnaista päivärahaa, mutta siitä huolimatta toimeentulo on romahtanut. Yrittäjinä toimivat eivät saa ansiosidonnaista työttömyysturvaa. Pitkään kestänyt vaikea tilanne ja epävarmuus tulevasta koettelevat alan toimijoita, kun normaali-ajan toimeentuloa ja sen kerryttämisen mahdollisuutta ei ole.

Valiokunnan saaman asiantuntijalausunnon mukaan teattereille osoitetut koronatuot eivät ole ohjautuneet freelancenäyttelijöille, koska he saavat palkkaa ainoastaan silloin, kun työskentelevät. Taiteen edistämiskeskukselta (Taike) freelancereille ohjattu koronatuki ei ole kohdistunut esittäville taiteilijoille menetysten suhteessa. Sitä on jaettu tasasummina kaikille taiteiden aloille.

Asiantuntijalausunnossa tuodaan esille, että edellä kuvattu ongelma näyttää olevan myös tapahtumatakuussa: se ei tulle kohdistumaan freelancereille. Freelancereiden sopimuksissa on usein hyvin joustavat ehdot, ne on peruttavissa nopealla aikataululla tai sopimukset ovat nk. nollasopimuksia eli palkka maksetaan vain tehdyistä työtunneista. Yleensä freelancereille ei makseta palkkaa tai yksinyrittäjälle palkkiota, jos tapahtuma perutaan.

Valiokunta aikaisempaan lausuntoonsa (SiVL 7/2020 vp) viitaten pitää ehdottoman tärkeänä selvittää huolella kulttuurin ja taiteen alan poikkeustilanteesta aiheutuneet taloudelliset ja muut vaikeudet ja ryhtyä toimenpiteisiin niistä selviämiseksi. Sama tulisi tehdä liikunnan ja urheilun osalta. Se on tärkeää paitsi ko. alojen toimintakyvyn turvaamisen myös taiteeseen, kulttuuriin ja liikuntaan osallistumisen mahdollisuuksien turvaamisen kannalta.

Valiokunnan lausunto SiVL 9/2021 vp

Rajoitustoimien purkaminen

Tapahtumatakuu ja muut korona-ajan taloudelliset tuet sekä hallituksen ns. exit-strategia muodostavat kokonaisuuden pyrkimyksissä auttaa kulttuuri- ja tapahtuma-alan toimintojen uudelleen käynnistymisessä.

Valtioneuvosto on 20.4.2021 julkaissut muistion suuntaviivoista covid-19-pandemiaan liittyvien rajoitustoimien ja -suositusten hallitulle purkamiselle (ns. exit-strategia). Exit-strategian mukaisesti yleisötilaisuuksia koskeviin rajoituksiin on jo tehty ensimmäisiä lievennyksiä. Sosiaali- ja terveysministeriö on ohjaukskirjeellään 23.4.2021 suosittelut, että perustason alueilla voidaan sallia enintään 50 henkilön yleisötilaisuudet ja enintään 50 henkilön lohkoihin jakamalla tietyin edellytyksin myös suuremmat tapahtumat. Valtioneuvosto teki 6.5.2021 periaatepäätöksen toimenpidetasojen käytöstä luopumisesta siten, että alueilla siirrytään noudattamaan voimassa olevan hybridistrategian toimintasuunnitelman mukaisia suosituksia kunkin alueen epidemiavaiheen mukaisesti. Eduskunnassa on parhaillaan käsiteltävänä hallituksen esitys (HE 73/2021 vp), jossa ehdotetaan lähikontaktin määritelmää tartuntatautilain 58 d §:ssä muutettavaksi siten, ettei vähintään kahden metrin turvavälivaatimus koske enää ulkotiloja.

Tavoiteaikataulun mukaan rajoituksia pyritään edelleen purkamaan asteittain touko-, kesä- ja heinäkuun aikana. Rajoitusten purkamiseen liittyy kuitenkin monia epävarmuustekijöitä, esimerkiksi rokotteiden odotettua huonompi saatavuus ja virusmuunnosten epidemiaa kiihdyttävä ja rokotteiden tehoa mahdollisesti heikentävä vaikutus.

Valiokunta tiedostaa, että rajoitusten purkamisen toteuttaminen riippuu epidemiatilanteen kehityksestä, jota ei voida luotettavasti ennustaa pitkälle eteenpäin. Yleisötilaisuuden järjestämishetkellä voimassa olevien rajoitusten sisältöä ei pystytä näin ollen tietämään kovin paljon etukäteen. Siten yleisötilaisuuden järjestämiseen kesä- ja syyskauden 2021 aikana liittyy järjestäjän kannalta huomattava riski siitä, ettei rajoituksia voidakaan purkaa tavoitellussa aikataulussa tai niitä joudutaan uudelleen tiukentamaan ja tilaisuus joudutaan perumaan, siirtämään tai siihen voidaan ottaa suunniteltua vähemmän yleisöä.

Valiokunta korostaa, että tukimuotojen ja exit-strategian lisäksi on erittäin tärkeää varmistaa se, että alueellinen päätöksenteko ja rajoitusten purkaminen tapahtuvat eri toimialojen näkökulmasta yhdenvertaisesti, oikea-aikaisesti ja tarkkarajaisesti. Varmuuden vuoksi tässä pitkittyneessä kriisitilanteessa ei tule rajoituksia tehdä. Määräysten, suositusten, ohjauksen ja päätösten odottele ja epävarmuus tulevasta kulttuuri- ja tapahtuma-alalla koettelevat alan toimijoita raskaasti.

On tärkeä huolehtia siitä, että muun muassa musiikkitapahtumien järjestäjillä on käytössään tarvittavat keinot tapahtumien avaamiseen. Musiikki-, kulttuuri- ja tapahtuma-alan ammattimaiset järjestäjät ovat jo kesällä 2020 sopeutuneet tilanteeseen ja kehittäneet tapoja toimia terveysturvallisesti. Kesän ja syksyn 2020 aikana ammattimaisesti järjestetyistä kulttuuritapahtumista ei raportoitu yhtään koronatartuntaketjua. Alan toimijoilla on osaamista tapahtumien järjestämiseen terveysturvallisesti. Valiokunta kannustaa pohtimaan erilaisia mahdollisuuksia, joiden avulla tapahtumia voidaan alkaa järjestää terveysturvallisuus huomioon ottaen mahdollisimman pian. Tällaisia keinoja voisivat olla esimerkiksi koronatodistusten ja pikatestausten käyttöönottoaminen mahdollisuuksien mukaan.

Valiokunnan lausunto SiVL 9/2021 vp

Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa tuotiin esille huoli siitä, että kulttuuri- ja tapahtuma-alan toimintojen avaaminen ei näyttäisi tapahtuvan tasa-arvoisesti muiden toimialojen kanssa. Nyt on jo nähtävissä esimerkkejä siitä, että erityisesti esittävää taidetta rajoitetaan edelleen kohtuuttomasti verrattuna aloihin, joiden elinkeinonharjoittajiin rajoitukset eivät enää kohdistu läheskään yhtä ankarina. Eriarvoistava tai sellaiseksi koettu kohtelu uhkaa rapauttaa uskottavuutta eri toimiin pitkään rajoituksista kärsineellä toimialalla, erityisesti esittävissä taiteissa, kuten musiikissa. Jos toimialojen erilaiselle kohtelulle katsotaan olevan näyttöön ja tutkittuun tietoon perustuvia syitä, ne tulee esittää läpinäkyvästi.

Säännösehdotuksen muutostarpeet

Valiokunta katsoo, että ehdotetulla tapahtumatakuulla tulee olemaan merkittävä vaikutus syksyn tapahtumien toimintaedellytysten vahvistamiseen. Tapahtumatakuun tarkoituksen mahdollisimman tehokas ja vaikuttava toteuttaminen edellyttää valiokunnan mielestä eräitä muutoksia ehdotettuun säännökseen.

Ympärivuotinen toiminta. Ehdotetun tapahtumatakuun piiriin kuuluvat esimerkiksi taide- ja kulttuurifestivaalit, muuten kuin ympärivuotisen tapahtumatoiminnan osana järjestetyt konsertit ja näyttelyt, urheilutapahtumat, musiikkifestivaalit, messut sekä vastaavat tapahtumat. Valiokunta huomauttaa, että ehdotettu rajaus jättää osan alan toimijoista tapahtumatakuun ulkopuolelle, mikä on ongelmallista toimijoiden yhdenvertaisen kohtelun kannalta ja voi aiheuttaa tarpeen arvioida asiaa kilpailun vääristämisen näkökulmasta.

Viranomaisrajoitukset kohdistuvat kaikenlaisiin tapahtumiin ja koko tapahtumateollisuuden yritystoimintaan, mutta eri tapahtumalajien erilaiselle kohtelulle ei ole esitetty riittävästi perusteita.

Tapahtumatakuu ei hallituksen esityksen mukaan koske esimerkiksi säännöllisesti järjestettäviä urheilutapahtumia, esimerkiksi urheiluliigojen otteluita. Sarjamuotoisia urheilutapahtumia järjestää esitetyn tapahtumatakuun ehtojen mukainen vakiintunut, ammattimainen tapahtumanjärjestäjä, jolla on pysyvä organisaatio tätä toimintaa varten. Tapahtumatakuun tarkoituksena on tukea ammattimaisia tapahtumanjärjestäjiä, ja tämä tarkoitus täyttyy täysin sarjamuotoisessa urheilutapahtumatoiminnassa. Sarjamuotoisen tapahtumatoiminnan poissulkemista perustellaan esityksessä sillä, että ”tapahtumajärjestäjät voivat järjestää vuosittain useita tapahtumia, joten tapahtumajärjestäjien liikevaihtotiedoista ei voi päätellä yksittäisten tapahtumien liikevaihtoja tai osallistujamääriä”. Kyseisessä perustelussa ei valiokunnan saaman asiantuntijalausannon mukaan ole otettu huomioon sitä, että vaikka sarjamuotoisen toiminnan tapahtumissa on jonkin verran vaihtelua yksittäisten tapahtumien liikevaihdossa ja osallistujamäärissä, tämä vaihtelu voidaan tasoittaa keskiarvojen perusteella. Tuki on mahdollista laskea myös koronaedeltävän vuoden 2019 tietojen perusteella.

Valiokunta pitää ehdottoman tärkeänä, että jatkuva tapahtumatoiminta, esimerkiksi musiikkiklubit sekä sarjamuotoiset urheilutapahtumat, otetaan tapahtumatakuun piiriin, vaikka vuoden 2021 toiseen lisätalousarvioesitykseen sisältyykin ympärivuotista esitys-, konsertti- ja teatteritoimintaa ja sarjamuotoisia urheilutapahtumia varten erilliset OKM:n avustushaut. Tapahtumatakuusta voitaisiin vähentää mahdollinen myönnetty OKM:n avustus.

Valiokunnan lausunto SiVL 9/2021 vp

Valiokunta esittää talousvaliokunnalle, että se arvioi mahdollisuudet muuttaa säännösehdotusta niin, että ympärivuotiset tapahtumat voidaan hyväksyä tapahtumatakuun piiriin.

Arvonlisäverovelvollisuus. Hallituksen esityksen mukaan tapahtumatakuuta voisi hakea tapahtumanjärjestäjä, jonka arvonlisäverollinen liikevaihto on ylittänyt 150 000 euroa vuonna 2019. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että yleishyödyllisessä kulttuuritoiminnassa toiminnan luonne ei olennaisesti poikkea sen perusteella, onko yhteisö hakeutunut toiminnastaan arvonlisäverovelvolliseksi vai ei.

Valiokunta esittää, että talousvaliokunta harkitsee säännösehdotuksen muuttamista siten, että tapahtumatakuu ulotetaan kattamaan myös yhdistyspohjaiset, vakiintuneesti ja ammattimaisesti tapahtumanjärjestäjinä toimivat tahot ja edellytys arvonlisäverovelvollisuudesta poistetaan.

Ajankohtia koskevat muutostarpeet. Tapahtumatakuusta säättäminen tapahtuu sen verran myöhäisessä vaiheessa, että sillä ei tulle olemaan tavoiteltua kokonaisvaikutusta kesän 2021 suur tapahtumien osalta, koska moni näistä tapahtumista on jo peruttu tai siirretty myöhemmäksi. Tapahtumatakuulla tulee olemaan merkittävä vaikutus syksyn tapahtumien toimintaedellytysten vahvistamiseen.

Hallituksen esityksen mukaan tapahtumatakuu koskee tapahtumia, jotka järjestetään 1.6.2021—30.11.2021. Valiokunta pitää aikarajan päättymistä marraskuun loppuun ongelmallisena, koska joulukuu on Suomessa vielä hyvin aktiivinen tapahtumakuukausi. Jotta tapahtumatakuu antaa mahdollisimman kattavan tuen tapahtumien järjestämiseen, valiokunta katsoo, että kaikkien vuoden 2021 loppuun mennessä järjestettyjen tapahtumien tulee päästä tapahtumatakuun piiriin.

Valiokunta esittää, että talousvaliokunta arvioi mahdollisuudet muuttaa ehdotettua säännöstä siten, että tapahtumatakuu koskee 1.6.2021—31.12.2021 järjestettäviä tapahtumia.

Valiokunta saamaansa asiantuntijalausuntoon viitaten huomauttaa, että hallituksen esityksessä esitetty tapahtumatakuun hakuaika (1.6.2021—31.8.2021) on liian lyhyt syksyn tapahtumien kannalta, sillä tapahtumien tuotantocyklit ovat koronasta johtuvien epävarmuuksien takia entuudestaan lyhentyneet. Esimerkiksi marraskuun lopussa järjestettävän tapahtuman alihankintoja ei tiedetä koko laajuudessaan vielä elokuussa.

Valiokunta pitää tarpeellisena, että talousvaliokunta arvioi mahdollisuudet pidentää hakuaikaa siten, että se on 1.6.2021—30.11.2021.

Edellä mainitut määräaikojen muutokset mahdollistavat sen, että kaikilla tulevan syksyn tapahtumien järjestäjillä ja niitä palvelevilla alihankintayhteisöillä on mahdollisuus päästä takuun piiriin.

Tapahtuman peruminen ja perumisen ajankohta. Hallituksen esityksen (5 b §:n 3 mom.) mukaan tapahtuma katsotaan peruuntuneeksi lain tai viranomaisen määräyksen vuoksi, jos korkeintaan 60 päivää ennen tapahtuman järjestämistä on voimassa järjestämisen estävä rajoitus. Aikarajan asettaminen on tarpeellinen, sillä vastuullinen järjestäjä joutuu peruuttamaan tapahtuman hyvissä ajoin, jotta se ei aiheuta yleisöilleen turhia kustannuksia. Valiokunnan saaman selvityksen mu-

Valiokunnan lausunto SiVL 9/2021 vp

kaan aikaraja on ehdotettu 60 päiväksi, koska se on katsottu kohtuulliseksi ajaksi ennakoita edellytykset tapahtuman perumiselle rajoitustoimen vuoksi.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on tuotu esille, että edellä mainittu 60 päivän aikaraja on erityisesti suurten tapahtumien kannalta liian lyhyt. Asiantuntijakuulemisessa riittäväksi aikarajaksi on katsottu 90 päivää.

Valiokunta esittää, että talousvaliokunta arvioi mahdollisuuden muuttaa ehdotettua säännöstä siten, että tapahtuma katsotaan peruuntuneeksi lain tai viranomaisen määräyksen vuoksi, jos korkeintaan 90 päivää ennen tapahtuman järjestämistä on voimassa järjestämisen estävä rajoitus.

Tapahtumien siirtäminen. Hallituksen esityksessä ei oteta kantaa tapahtumiin, jotka joudutaan viranomaisrajoitusten vuoksi siirtämään toiseen ajankohtaan tukikauden aikana. Tällaisille tapahtumille syntyy siirrosta aiheutuvia lisämenoja esimerkiksi lisätyön ja tapahtuman uudelleen markkinoinnin vuoksi.

Tapahtuman siirtäminen on usein talous- ja työllisyysvaikutusten osalta parempi vaihtoehto kuin tapahtuman peruuttaminen. Siten tapahtumatakuun tulee kannustaa myös tämän vaihtoehdon toteuttamiseen.

Valiokunta esittää talousvaliokunnan harkittavaksi tuen ulottamista myös tilanteisiin, jolloin tapahtuma viranomaisrajoitusten vuoksi siirretään toiseen ajankohtaan. Tällöin korvauksella kateaan siirtämisestä aiheutuvia lisäkustannuksia.

Tapahtumatakuun valmistelun aikana perutut tapahtumat. Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on tuotu esille huoli siitä, että tapahtumatakuu ei koske tapahtumanjärjestäjiä, jotka ovat joutuneet tekemään peruspäätöksensä jo ennen tapahtumatakuun voimaan saattamista. Tämä koskee muun muassa valtaosaa suurista rytmimusiikkifestivaaleista. Tapahtumatakuun valmistelu on kesän 2021 tapahtumien osalta oleellisesti myöhässä, mitä valiokunta pitää valitettavana.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on tuotu esille, että kevään 2021 ajan jatkuneessa erittäin epävarmassa tilanteessa ja tulevaisuuden näkymän puuttuessa tapahtuma-alan yritykset ovat toimineet vastuullisesti ja varmistaneet toimintaedellytysten säilymisen tekemällä peruuttamis päätöksen siinä kohtaa, kun mahdollisen myöhemmän peruuttamisen aiheuttamien tappioiden määrän on katsottu nousevan niin merkittäväksi, että tapahtuman peruminen ja mahdollinen siirtäminen on ollut ainoa vaihtoehto.

Valiokunta katsoo, että jos ehdotetun tapahtumatakuun ulottaminen jo aiemmin peruttuihin tapahtumiin ei ole mahdollista, tulee näiden kevään 2021 aikana peruttujen tapahtumien ja yritysten tukeminen järjestää esimerkiksi jälleenrakentamisen tuella, jolla on mahdollista auttaa yritysten selviytymistä kesään 2022 saakka.

Tapahtumatakuun enimmäismäärä. Esityksen mukaan tapahtumatakuuna myönnettävän korvauksen enimmäismäärä on 1,8 miljoonaa euroa, joka on myös yrityskohtainen katto covid-tukien yhteismäärälle. Edellä mainittu enimmäismäärä leikkaa tuen piiristä pois isot toimijat, jotka ovat myös vaikuttavimpia alihankkijaverkoston työllistäjiä.

Valiokunnan lausunto SiVL 9/2021 vp

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että vuoden 2021 alusta yrityskohtaisen maksimituen määrä on ollut mahdollista nostaa 10 miljoonaan euroon, mutta Suomessa ei ole tehty tätä ratkaisua.

Saamaansa selvitykseen viitaten valiokunta toteaa, että 10 miljoonan euron enimmäiskorvaussumma on ollut valmisteluvaiheessa yhtenä vaihtoehtona, mutta sen käyttöönotto olisi kuitenkin edellyttänyt neuvotteluja Euroopan komission kanssa, joten asia ei olisi ollut nopeasti kansallisesti päätettävissä.

Yrityskohtaisen maksimituen määrän nostamista 10 miljoonan euroon ei ole toteutettu Suomessa, vaikka asiantuntijalausunnon mukaan Euroopan unioni on hyväksynyt vastaavan tukikaton jo useissa muissa jäsenmaissaan. Valiokunnan mielestä on suotavaa käynnistää neuvottelut komission kanssa enimmäiskorvaussumman nostamiseksi.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSESITYS

Sivistysvaliokunta esittää,

että talousvaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Helsingissä 19.5.2021

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Paula Risikko kok
varapuheenjohtaja Eeva-Johanna Eloranta sd
jäsen Sanna Antikainen ps
jäsen Marko Asell sd
jäsen Jukka Gustafsson sd
jäsen Veronika Honkasalo vas
jäsen Kaisa Juuso ps
jäsen Anneli Kiljunen sd
jäsen Mikko Kinnunen kesk
jäsen Pasi Kivisaari kesk
jäsen Ari Koponen ps
jäsen Sari Multala kok
jäsen Jouni Ovaska kesk
jäsen Sofia Vikman kok
varajäsen Saara Hyrkkö vihr

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marja Lahtinen